

ЕКСТРАКОРПОРАЛЬНА РЕСПІРАТОРНА ПІДТРИМКА (ЕКМО) У ПАЦІЄНТІВ З ГОСТРИМ РЕСПІРАТОРНИМ ДИСТРЕС- СИНДРОМОМ, АСОЦІЙОВАНИМ З А-Н1N1 ВІРУСОМ ГРИПУ

Тодуров Б.М., Дружина О.М., Судакевич С.М., Льовіна Н.В., Кропивко Т.В.,
Шмирко В.В.

Київська міська клінічна лікарня «Київський міський центр серця» (Київ)

У статті висвітлюється досвід лікування пацієнтів з гострим респіраторним дистрес-синдромом (ГРДС), асоційованим з вірусом грипу А-Н1N1, за допомогою використання методики екстракорпоральної респіраторної підтримки життєдіяльності (veno-венозної екстракорпоральної мембранної оксигенації (VV-ЕСМО)). Наведені у статті дані дають змогу говорити про більш широке впровадження в клінічну практику методів екстракорпоральної підтримки життєдіяльності.

Ключові слова: *А-Н1N1 вірус грипу, екстракорпоральна мембранна оксигенація, респіраторний дистрес-синдром, екстракорпоральна підтримка життєдіяльності.*

Щорічно в Україні, згідно з даними МОЗ, близько 25% працездатного населення України хворіє на звичайну сезонну вірусну інфекцію – грип. Проте в період з кінця 2009 до початку 2011 року увагу світової громадськості привернув особливий штам вірусу грипу – А-Н1N1 [1]. Перш за все – через велику кількість летальних випадків, спричинених таким грізним ускладненням грипу, як гострий респіраторний дистрес-синдром (ГРДС) [2].

В етіологічній структурі патогенів у різні періоди вірус грипу А-Н1N1 становив від 33 до 49,4% [3]. За цей період у 12 разів збільшилась кількість госпіталізацій. 8,6% пацієнтів потребували лікування у відділеннях інтенсивної терапії, з них 6–10% потребували механічної вентиляції легень. У цей період у світі було зареєстровано більше 40 тисяч верифікованих летальних випадків (ВООЗ, 214 країн. 30.03.2011) [4]. За цей час в Україні 1128 хворих (включаючи 83 вагітних) загинули від ускладнень грипу А-Н1N1.

Згідно з даними Всесвітньої організації екстракорпоральної підтримки життєдіяльності (ELSO), 65–75% загиблих пацієнтів можна було б врятувати за допомогою методики екстракорпоральної підтримки життєдіяльності [5]. Перше в світі мультицентрове дослідження, що проводилося в Австралії та Новій Зеландії, достовірно показало, що рівень летальності був втричі нижчий у групі, в якій використовувалось ЕКМО, порівняно з групою, де використовувалась механічна вентиляція легень [6]. Так, у Центрі екстракорпоральної підтримки життєдіяльності на базі Київської міської клінічної лікарні «Київський міський центр серця» ця методика була застосована у 31 пацієнта.

Метою даної статті є описання досвіду лікування пацієнтів з ГРДС, асоційованим із вірусом грипу А-Н1N1, за допомогою методики екстракорпоральної респіраторної підтримки, а саме вено-венозної екстракорпоральної мембранної оксигенації.

Матеріал та методи. В період з жовтня 2009 року по березень 2011 року в ЕКМО-центрі на базі Київського міського центра серця методика вено-венозної та вено-артеріальної екстракорпоральної підтримки життєдіяльності була застосована у 31 пацієнта з гострим респіраторним дистрес-синдромом, асоційованим із вірусом грипу А-Н1N1.

Для проведення ЕКМО використовувались оксигенатори Maquet Quadrox Permanent Life Support (PLS) System vs Bioline (heparin) coating та Dideco EOS for ЕСМО vs Phisio

(phosphorylcholine) coating. У всіх випадках використовувались однопросвітні канюлі, що встановлювалися у стегнову та яремну вени.

Перш за все визначалися чіткі критерії щодо підключення пацієнта до ЕКМО, а саме: потенційна реверсивність патології; тривалість механічної вентиляції <7 днів; рН<7,20; вік <65 років; відсутність протипоказань до введення антикоагулянтів, а саме – довготривалої інфузії низьких доз гепарину; використані можливості оптимального медикаментозного лікування.

В управлінні ЕКМО основна увага приділялась таким параметрам: адекватний венозний доступ; низькі дози гепаринізації (АСТ 160–200 сек.); нормотермія або помірна гіпотермія (34°–37°С); адекватний діурез; Нb~120–140 g/l, Нсt~40%; постійний он-лайн моніторинг показників гемодинаміки, біохімічних показників та КОС крові; РЕЕР<10 mm Н20, FiO2<0,3–0,4 (якщо застосовувалась ШВЛ); адекватна седація, релаксація та антибіотикотерапія; парентеральне харчування; візуальний контроль системи на наявність механічних дефектів та видимих зон тромбоутворення; превентивне накладання ранньої трахеостоми; рутинні бронхоскопії у зв'язку з частими кровотечами паренхіми легень; командна робота 24 години на день та 7 днів на тиждень.

В процесі лікування у 34% пацієнтів спостерігалися ускладнення у вигляді тромбоцитопенії, часткового тромбозу екстракорпорального контуру, легеневої кровотечі та початкової стадії ДВС-синдрому. Всі ці ускладнення були рутинно компенсовані та не мали суттєвого клінічного впливу на лікувальний процес.

Результати. Оцінюючи результати лікування 31 пацієнта за допомогою ЕКМО, були отримані такі дані. Рівень виживання склав 77,3% (24/31 пацієнт). Тривалість механічної вентиляції легень становила в середньому 13±1,1 днів (від 6 до 20 днів); тривалість перебування у відділенні інтенсивної терапії в середньому – 19±1,2 днів (від 12 до 26 днів). Рівень летальності склав 22,7% (7/31 пацієнт). Середня тривалість ЕКМО була на рівні 12±0,8 днів (від 5 до 15 днів). Тривалість та результат лікування з використанням ЕКМО мав пряму кореляцію з часом підключення ЕКМО та тривалістю механічної вентиляції легень.

Висновки. ЕКМО – це безпечна та ефективна методика лікування ГРДС, який був спровокований вірусом грипу А-Н1N1. Отримані результати дають змогу пропонувати більш широке застосування ЕКМО в клінічній практиці при лікуванні важких розладів дихальної функції.

Література

1. World Health Organization. Influenza-like illness in the United States and Mexico. – Accessed September 10, 2009. – електронне посилання: <http://www.healthrights.am/eng/more/392/>
2. Dawood F.S., Jain S., Finelli L. et al; Novel Swine-Origin Influenza A (H1N1) Virus Investigation Team. Emergence of a novel swine-origin influenza A (H1N1) virus in humans // N Engl J Med. – 2009. – Vol. 360 (25). – P. 2605–2615.
3. Perez-Padilla R, de la Rosa-Zamboni D, Ponce de Leon S, et al; INER Working Group on Influenza. Pneumonia and respiratory failure from swine-origin influenza A (H1N1) in Mexico // N Engl J Med. – 2009. – Vol. 361(7). – P. 680–689.
4. Worldwide H1N1 (Swine Flu) Infection Data. <http://www.flucount.org/> – Accessed September 10, 2009.
5. Webb SAR, Seppelt IM; ANZIC Influenza Investigators. Pandemic H1N1 2009 influenza («swine flu») in Australian and New Zealand intensive care // Crit Care Resusc. – 2009. – Vol. 11(3). – P. 170–172.

6. Australian Department of Health and Ageing. Pandemic (H1N1) 2009 update bulletins. <http://www.healthemergency.gov.au/internet/healthemergencypublishing.nsf/Content/bulletins-13-19-july-09>. – Accessed September 10, 2009.

ЭКСТРАКОРПОРАЛЬНАЯ РЕСПИРАТОРНАЯ ПОДДЕРЖКА (ЭКМО) У ПАЦИЕНТОВ С ОСТРЫМ РЕСПИРАТОРНЫМ ДИСТРЕСС-СИНДРОМОМ, АССОЦИИРОВАННЫМ С А-Н1N1 ВИРУСОМ ГРИППА

Тодуров Б.М., Дружина А.Н., Судакевич С.Н., Левина Н.В., Кропивко Т.В., Шмырко В.В.

В статье описывается опыт лечения пациентов с острым респираторным дистресс-синдромом (ОРДС), ассоциированным с вирусом гриппа А-Н1N1, при помощи использования методики экстракорпоральной респираторной поддержки жизнедеятельности (вено-венозной экстракорпоральной мембранной оксигенации (VV-ЕСМО)). Полученные результаты лечения позволяют говорить о возможности более широкого внедрения в клиническую практику методов экстракорпоральной терапии, в частности, экстракорпоральной мембранной оксигенации.

Ключевые слова: *А-Н1N1 вирус гриппа, экстракорпоральная мембранная оксигенация, респираторный дистресс-синдром, экстракорпоральная поддержка жизнедеятельности.*

EXTRACORPOREAL RESPIRATORY SUPPORT (ECMO) IN PATIENTS WITH ACUTE RESPIRATORY DISTRESS SYNDROME ASSOCIATION WITH THE A-H1N1 INFLUENZA VIRUS

Todurov B.M., Druzhyna A.N., Sudakevych S.N., L'ovina N.V., Kropyvko T.V., Shmyrko V.V.

This article describes the experience of threatening patients with ARDS, associated with A-H1N1 infection with extracorporeal respiratory support (veno-venous extracorporeal membrane oxygenation (VV-ECMO)). On the base of present materials there is opportunity to discuss about necessity of more extensive application of extracorporeal therapy's methods in clinical practice, notably, extracorporeal membrane oxygenation.

Key words: *influenza A Virus H1N1 subtype, extracorporeal membrane oxygenation, respiratory distress syndrome, extracorporeal life support.*